

ПОГОДЖЕНО

Виконуючий обов'язки Міністра
аграрної політики та продовольства
України

/ Тарас ВИСОЦЬКИЙ

«01» лютого 2024 року

Методичні настанови

щодо забезпечення простежуваності окремих видів
харчових продуктів

Мета методичних настанов

1. Методичні настанови щодо забезпечення простежуваності окремих видів харчових продуктів (далі – Методичні настанови) розроблено об'єднаннями операторів ринку Асоціація «Український клуб аграрного бізнесу», відповідно до статті 33 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» з метою надання рекомендацій операторам ринку харчових продуктів щодо:

1) забезпечення простежуваності харчових продуктів, тварин, призначених для виробництва харчових продуктів, або речовин, що призначені для включення або очікується, що вони будуть включені до харчових продуктів, що повинна бути забезпечена операторами ринку на всіх стадіях їх виробництва та обігу;

2) ідентифікації інших операторів ринку, що постачають та яким постачаються харчові продукти, тварини, призначені для виробництва харчових продуктів, або речовини, що призначені для включення або очікується, що вони будуть включені до харчових продуктів;

3) запровадження системи та процедур, що дають змогу систематизувати інформацію про операторів, що постачають та яким постачаються харчові продукти, тварини, призначені для виробництва харчових продуктів, або речовини, що призначені для включення або очікується, що вони будуть включені до харчових продуктів.

2. Найменування та контактні дані розробника Методичних настанов:

Асоціація «Український клуб аграрного бізнесу» (Майдан Незалежності, 2, 5 поверх, м. Київ, 01012, тел.: +38 (044) 298-00-90, e-mail: info@ucab.ua)

3. У Методичних настановах надається роз'яснення таких положень нормативно-правових актів:

1) Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»;

2) Закон України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів»;

3) Закон України «Про державне регулювання генетично-інженерної діяльності та державний контроль за розміщенням на ринку генетично модифікованих організмів і продукції»;

4) наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 12 березня 2019 року № 118 «Про затвердження Вимог до безпечності та якості молока і молочних продуктів», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 07 червня 2019 року за № 593/33564;

5) наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 13 червня 2018 року № 270 «Про затвердження Вимог до змісту, форми та порядку надання інформації про харчовий ланцюг», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27 серпня 2018 року за № 964/32416;

6) наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 19 червня 2019 року № 330 «Про затвердження Вимог до меду», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 04 липня 2019 року за № 725/33696;

7) наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 01 квітня 2021 року № 679 «Про затвердження Порядку і спеціальних вимог до маркування харчових продуктів, а також Переліку харчових продуктів, для яких обов'язковим є зазначення країни походження або місця походження», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 06 травня 2021 року за № 601/36223;

8) наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 07 квітня 2022 року № 209 «Про затвердження Гігієнічних вимог до дрібнотоварного виробництва та обігу молока», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25 квітня 2022 року за № 452/37788;

9) наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 07 березня 2023 року № 360 «Про затвердження Вимог до курячих яєць», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 23 березня 2023 року за № 494/39550;

10) наказ Міністерства охорони здоров'я України від 08 січня 2024 року № 45 «Про затвердження вимог до харчових ароматизаторів, вимог до харчових добавок та вимог до харчових ензимів», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 23 січня 2024 року за № 119/41464.

4. Положення актів права Європейського Союзу, використані під час підготовки Методичних настанов:

Положення акта права ЄС, використане під час підготовки Методичних настанов

Назва акта права ЄС англійською мовою

Назва акта права ЄС українською мовою

Простежуваність паростків, пророщеного насіння або насіння, призначеного для вирощування паростків

[COMMISSION IMPLEMENTING REGULATION \(EU\) No 208/2013 of 11 March 2013 on traceability requirements for sprouts and seeds intended for the production of sprouts](#)

ІМПЛЕМЕНТАЦІЙНИЙ РЕГЛАМЕНТ КОМІСІЇ (ЄС) № 208/2013 від 11 березня 2013 року про вимоги до простежуваності паростків і насіння, призначеного для виробництва паростків

Простежуваність оливкової олії (реєстри надходження та вилучення)

[COMMISSION IMPLEMENTING REGULATION \(EU\) 2022/2105 of 29 July 2022 laying down rules on conformity checks of marketing standards for olive oil and methods of analysis of the characteristics of olive oil](#)

ІМПЛЕМЕНТАЦІЙНИЙ РЕГЛАМЕНТ КОМІСІЇ (ЄС) 2022/2105 від 29 липня 2022 року про встановлення правил щодо перевірки відповідності маркетингових стандартів для оливкової олії та методів аналізу характеристик оливкової олії

[COMMISSION DELEGATED REGULATION \(EU\) 2022/2104 of 29 July 2022 supplementing Regulation \(EU\) No 1308/2013 of the European Parliament and of the Council as regards marketing standards for olive oil, and repealing Commission Regulation \(EEC\) No 2568/91 and Commission Implementing Regulation \(EU\) No 29/2012](#)

ДЕЛЕГОВАНИЙ РЕГЛАМЕНТ КОМІСІЇ (ЄС) 2022/2104 від 29 липня 2022 року що доповнює Регламент (ЄС) № 1308/2013 Європейського Парламенту та Ради щодо маркетингових стандартів для оливкової олії та скасовує Регламент Комісії (ЄЕС) № 2568/91 та Імплементацийний регламент Комісії (ЄС) № 29/2012

Простежуваність риби та рибних продуктів

[COUNCIL REGULATION \(EC\) No 1224/2009 of 20 November 2009 establishing a Community control system for ensuring compliance with the rules of the common fisheries policy, amending Regulations \(EC\) No 847/96, \(EC\) No 2371/2002, \(EC\) No 811/2004, \(EC\) No 768/2005, \(EC\) No 2115/2005, \(EC\) No 2166/2005, \(EC\) No 388/2006, \(EC\) No 509/2007, \(EC\) No 676/2007, \(EC\) No 1098/2007, \(EC\) No 1300/2008, \(EC\) No 1342/2008](#)

РЕГЛАМЕНТ РАДИ (ЄС) № 1224/2009 від 20 листопада 2009 року про створення системи контролю Союзу для забезпечення дотримання правил спільної рибальської політики, внесення змін до Регламентів (ЄС) № 847/96, (ЄС) № 2371/2002, (ЄС) № 811/2004, (ЄС) № 768/2005, (ЄС) № 2115/2005, (ЄС) № 2166/2005, (ЄС) № 388/2006, (ЄС) № 509/2007, (ЄС) № 676/2007, (ЄС) № 1098/2007, (ЄС) № 1300/2008, (ЄС) № 1342/2008 та про скасування Регламентів (ЄЕС)

	<u>and repealing Regulations (EEC) No 2847/93, (EC) No 1627/94 and (EC) No 1966/2006</u>	№ 2847/93, (ЄС) № 1627/94 та (ЄС) № 1966/2006
Простежуваність продуктів тваринного походження	<u>COMMISSION IMPLEMENTING REGULATION (EU) No 931/2011 of 19 September 2011 on the traceability requirements set by Regulation (EC) No 178/2002 of the European Parliament and of the Council for food of animal origin</u>	ІМПЛЕМЕНТАЦІЙНИЙ РЕГЛАМЕНТ КОМІСІЇ (ЄС) № 931/2011 від 19 вересня 2011 року про вимоги щодо простежуваності, встановлені в Регламенті Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 178/2002 для харчових продуктів тваринного походження
Простежуваність м'яса великої рогатої худоби (свіжого, охолодженого та мороженого) та їстівних субпродуктів великої рогатої худоби (свіжих, охолоджених та м'ясо заморожених)	<u>REGULATION (EC) No 1760/2000 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 17 July 2000 establishing a system for the identification and registration of bovine animals and regarding the labelling of beef and beef products and repealing Council Regulation (EC) No 820/97</u>	РЕГЛАМЕНТ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ (ЄС) № 1760/2000 від 17 липня 2000 року про встановлення системи ідентифікації і реєстрації великої рогатої худоби та щодо маркування яловичини і продуктів з яловичини, а також про скасування Регламенту Ради (ЄС) № 820/97
Розмір партії тварин	<u>COMMISSION REGULATION (EC) No 275/2007 of 15 March 2007 amending Regulation (EC) No 1825/2000 laying down detailed rules for the application of Regulation (EC) No 1760/2000 of the European Parliament and of the Council as regards the labelling of beef and beef products</u>	РЕГЛАМЕНТ КОМІСІЇ (ЄС) № 275/2007 від 15 березня 2007 року про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 1825/2000, що встановлює детальні правила застосування Регламенту (ЄС) № 1760/2000 Європейського Парламенту та Ради щодо маркування яловичини та продуктів з яловичини
Простежуваність харчових продуктів, які містять генетично модифіковані організми (ГМО)	<u>REGULATION (EC) No 1829/2003 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 22 September 2003 on genetically modified food and feed</u>	РЕГЛАМЕНТ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ (ЄС) № 1829/2003 від 22 вересня 2003 року про генетично модифіковані харчові продукти та корми
	<u>REGULATION (EC) No 1830/2003 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 22 September 2003</u>	РЕГЛАМЕНТ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ (ЄС)

		<u>concerning the traceability and labelling of genetically modified organisms and the traceability of food and feed products produced from genetically modified organisms and amending Directive 2001/18/EC</u>	№ 1830/2003 від 22 вересня 2003 року щодо простежуваності та маркування генетично модифікованих організмів і простежуваності харчових продуктів та кормів, вироблених з генетично модифікованих організмів, та про внесення змін до Директиви 2001/18/EC
Простежуваність харчових (оператори ринку)	добавок	<u>REGULATION (EC) No 1333/2008 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 16 December 2008 on food additives</u>	РЕГЛАМЕНТ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ (ЄС) № 1333/2008 від 16 грудня 2008 року про харчові добавки
Простежуваність ароматизаторів		<u>REGULATION (EC) No 1334/2008 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 16 December 2008 on flavourings and certain food ingredients with flavouring properties for use in and on foods and amending Council Regulation (EEC) No 1601/91, Regulations (EC) No 2232/96 and (EC) No 110/2008 and Directive 2000/13/EC</u>	РЕГЛАМЕНТ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ (ЄС) № 1334/2008 від 16 грудня 2008 року про смако-ароматичні добавки та деякі харчові інгредієнти зі смако-ароматичними властивостями, призначені для використання в та на харчових продуктах, і внесення змін до Регламенту Ради (ЄС) № 1601/91, Регламентів (ЄС) № 2232/96 та (ЄС) № 110/2008 та Директиви 2000/13/ЄС
Простежуваність (додатково)	меду	<u>COUNCIL DIRECTIVE 2001/110/EC of 20 December 2001 relating to honey</u>	ДИРЕКТИВА РАДИ 2001/110/ЄС від 20 грудня 2001 року про мед
Простежуваність яєць		<u>Commission Regulation (EC) No 589/2008 of 23 June 2008 laying down detailed rules for implementing Council Regulation (EC) No 1234/2007 as regards marketing standards for eggs</u>	РЕГЛАМЕНТ КОМІСІЇ (ЄС) № 589/2008 від 23 червня 2008 року, що встановлює детальні правила імплементації Регламенту Ради (ЄС) № 1234/2007 щодо маркетингових стандартів для яєць
Простежуваність та молочних продуктів	молока	<u>Regulation (EC) No 853/2004 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 laying down specific hygiene rules for food of animal origin</u>	Регламент (ЄС) № 853/2004 Європейського Парламенту та Ради від 29 квітня 2004 року, що встановлює спеціальні правила гігієни для харчових продуктів тваринного походження

ЗМІСТ

Вступ	8
I. Загальні положення	9
II. Загальні вимоги щодо простежуваності.....	10
III. Етапи впровадження простежуваності	12
1. Ідентифікація харчових продуктів	12
2. Інформація, необхідна для забезпечення простежуваності.....	15
IV. Особливості забезпечення простежуваності окремих видів харчових продуктів	18
1. Простежуваність паростків, пророщеного насіння або насіння, призначеного для вирощування паростків.....	18
2. Простежуваність водних біоресурсів та/або харчових продуктів, вироблених з водних біоресурсів, та/або об'єктів аквакультури.....	19
3. Простежуваність харчових продуктів тваринного походження	22
4. Простежуваність свинини (свіжої, охолодженої та мороженої), баранини і козлятини (свіжої, охолодженої та мороженої), м'яса та їстівних субпродуктів свійської птиці	23
5. Простежуваність м'яса великої рогатої худоби (свіжого, охолодженого та мороженого) та їстівних субпродуктів великої рогатої худоби (свіжих, охолоджених та морожених).....	26
6. Простежуваність оливкової олії	30
7. Простежуваність меду	30
8. Простежуваність яєць	31
9. Простежуваність молока та молочних продуктів.....	33
10. Простежуваність свіжих овочів та фруктів	35
11. Простежуваність ГМО, що використовується для виробництва харчових продуктів, ГМ-продукції як харчових продуктів.....	35
12. Простежуваність харчових добавок	36
13. Простежуваність харчових ароматизаторів	38
V. Практичні аспекти впровадження простежуваності.....	40

Вступ

Головне завдання простежуваності – забезпечення вжиття оператором ринку заходів реагування у випадках, коли харчові продукти, які він виробив та/або ввів в обіг не відповідають вимогам щодо безпечності, а також реагування на потенційні ризики щодо безпечності, які можуть виникнути при їх виробництві та/або обігу.

Вкрай важливим є забезпечення Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (далі – Держпродспоживслужба) та операторів ринку механізмами відстеження джерел ризиків з метою швидкого ізолювання проблем та запобігання потраплянню небезпечних харчових продуктів до споживачів.

Крім того, у випадках невідповідності харчових продуктів вимогам законодавства щодо безпечності, забезпечення простежуваності надає можливість операторам ринку цілеспрямовано вилучати та/або відкликати харчові продукти, а також вчасно інформувати Держпродспоживслужбу і споживачів, зводячи до мінімуму адміністративні та фінансові витрати.

Інше завдання простежуваності – створення умов для інформування споживачів про походження та автентичність певних харчових продуктів. На даний час в законодавстві України це питання регулюється наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 01 квітня 2021 року № 679 «Про затвердження Порядку і спеціальних вимог до маркування харчових продуктів, а також Переліку харчових продуктів, для яких обов'язковим є зазначення країни походження або місця походження», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06 травня 2021 року за № 601/36223

Методичні настанови покликані надати допомогу операторам ринку у виконанні вимог положень національного законодавства щодо завдань простежуваності, що наведені вище.

Методичні настанови не мають на меті замінити собою вимоги законодавства щодо забезпечення простежуваності, визначені Законом України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» та іншими нормативно-правовими актами з питань дотримання вимог законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів, на потужностях з виробництва та/або обігу харчових продуктів.

Дотримання положень Методичних настанов свідчить про виконання вимог законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів, проте не звільняє операторів ринку від обов'язку забезпечувати простежуваність відповідно до вимог чинних нормативно-правових актів.

I. Загальні положення

1. Методичні настанови роз'яснюють вимоги законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів у частині запровадження вимог до простежуваності, а також надають рекомендації щодо забезпечення операторами ринку харчових продуктів (далі – оператори ринку) простежуваності окремих видів харчових продуктів та/або речовин, що призначені для включення або очікується, що вони будуть включені до харчових продуктів.

Методичні настанови призначені для застосування операторами ринку на добровільній основі, крім випадків, якщо обов'язковість їх застосування встановлена нормативно-правовими актами.

Рекомендації в цих Методичних настановах також можуть бути корисними для операторів ринку кормів та державних інспекторів (державних ветеринарних інспекторів) Держпродспоживслужби.

2. У цих Методичних настановах терміни вживаються у таких значеннях:

1) внутрішня простежуваність – можливість ідентифікації та відстеження харчових продуктів, продуктивних тварин, а також речовин, що призначені для включення або очікується, що вони будуть включені до харчових продуктів, на всіх операціях, що здійснюються на одній або декількох потужностях, які знаходяться в управлінні одного оператора ринку;

напівфабрикати – харчові продукти, які перебувають на одній потужності або знаходяться в управлінні одного оператора ринку, перетворені з їх природного стану неперероблених харчових продуктів за допомогою технологічних процесів і які далі будуть використовуватися у виробництві харчових продуктів;

неперероблений харчовий продукт – харчовий продукт, який не піддавався переробці, крім поділу на частини, розрізання, виділення кісток, рублення, ламання, зняття шкіри, чищення, тримінгу, зняття шкарлупи або іншої оболонки, охолодження, замороження та розмороження, який надходить на потужність для переробки, обробки або представлення кінцевому споживачу;

2) терміни «лот», «партія» і «простежуваність» вживаються в цих Методичних настановах у значеннях, наведених у Законі України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»;

3) інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин», «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів»,

«Про матеріали і предмети, призначені для контакту з харчовими продуктами», «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів», «Про аквакультуру», «Про державне регулювання генетично-інженерної діяльності та державний контроль за розміщенням на ринку генетично модифікованих організмів і продукції», а також у Порядку і спеціальних вимогах до маркування харчових продуктів, для яких обов'язковим є зазначення країни походження або місця походження, затвердженому наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 01 квітня 2021 року № 679, зареєстрованому у Міністерстві юстиції України 06 травня 2021 року за № 601/36223, і у Вимогах до харчових ароматизаторів, Вимогах до харчових добавок та Вимогах до харчових ензимів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08 січня 2024 року № 45, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 23 січня 2024 року за № 119/41464, № 120/41465 та № 121/41466 відповідно.

II. Загальні вимоги щодо простежуваності

1. Частинами першою – четвертою статті 22 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» (далі – Закон № 771) визначено, що простежуваність харчових продуктів, тварин, призначених для виробництва харчових продуктів, або речовин, що призначені для включення або очікується, що вони будуть включені до харчових продуктів, повинна бути забезпечена операторами ринку на всіх стадіях їх виробництва та обігу.

Оператори ринку повинні мати можливість ідентифікувати інших операторів ринку, що постачають та яким постачаються харчові продукти, тварини, призначені для виробництва харчових продуктів, або речовини, що призначені для включення або очікується, що вони будуть включені до харчових продуктів.

Оператори ринку повинні запровадити системи та процедури, що дають змогу систематизувати інформацію про операторів, що постачають та яким постачаються харчові продукти, тварини, призначені для виробництва харчових продуктів, або речовини, що призначені для включення або очікується, що вони будуть включені до харчових продуктів.

Інформація, зазначена у цій частині, повинна надаватися на вимогу Держпродспоживслужби.

Для забезпечення простежуваності харчові продукти, що розміщуються на ринку або будуть введені в обіг, повинні бути належним чином марковані або позначені згідно з документацією чи супроводжуватися інформацією відповідно до вимог законодавства.

2. Сфера дії простежуваності визначається специфікою оператора ринку, природою технологічних процесів, а також залежить від виду харчового продукту, етапів обігу і вимог законодавства чи стандартів.

3. Простежуваність впроваджується з метою:

1) виконання вимог законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів або інших вимог;

2) відповідності міжнародним стандартам з безпечності та якості харчових продуктів;

3) надання споживачам достовірної інформації про харчові продукти;

4) підвищення результативності та ефективності процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР);

б) оптимізації виробничих процесів та зменшення кількості відходів;

7) забезпечення результативності процедур вилучення та відкликання харчових продуктів.

4. Простежуваність на кожній потужності складається з трьох базових елементів:

1) здатності встановити операторів ринку, які постачають харчові продукти та інші об'єкти санітарних заходів (принцип «крок назад»);

2) внутрішньої простежуваності;

3) здатності встановити операторів ринку, яким постачаються харчові продукти та інші об'єкти санітарних заходів (принцип «крок вперед»).

5. До простежуваності за принципом «крок назад» рекомендовано додати постачальників матеріалів і предметів, призначених для контакту з харчовими продуктами.

6. Оператори ринку, які не здійснюють технологічні процеси з виробництва, переробки, приготування, обробки чи пакування (перепакування) харчових продуктів, можуть забезпечити виконання вимог законодавства щодо

простежуваності без запровадження внутрішньої простежуваності. Зокрема, це стосується операторів ринку, які здійснюють виключно зберігання та/або транспортування харчових продуктів.

7. Оператори ринку, які здійснюють продаж харчових продуктів кінцевому споживачу (потужності з роздрібною торгівлю харчовими продуктами, заклади громадського харчування), не зобов'язані зберігати інформацію щодо простежуваності, що стосується продажу кінцевому споживачу (оскільки споживачі не є операторами ринку). Таким операторам ринку слід забезпечити простежуваність за принципом «крок назад» і, враховуючи вид їх діяльності, внутрішню простежуваність.

8. Інформація стосовно виконання вимог законодавства щодо простежуваності має зберігатись в паперовій або електронній формі, вчасно оновлюватися та зберігатись операторами ринку протягом строку, визначеного пунктом 3 частини шостої статті 21 Закону № 771, якщо інше не передбачено вимогами чинного законодавства.

Інформація стосовно виконання вимог законодавства щодо простежуваності повинна невідкладно надаватися операторами ринку на запит Держпродспоживслужби.

III. Етапи впровадження простежуваності

1. Ідентифікація харчових продуктів

1. Партії харчових продуктів визначаються з урахуванням вимог чинного законодавства.

Встановлення розміру партій харчових продуктів має важливе значення для результативної простежуваності та може допомогти обмежити кількість харчових продуктів, які потрібно вилучити чи відкликати у разі невідповідності вимогам безпечності. У такому випадку уся партія або лот вважаються небезпечними, якщо не можна продемонструвати інше.

До прикладу, партією харчових продуктів можуть бути харчові продукти, що виготовлені:

- протягом однієї доби;
- протягом однієї зміни;
- протягом одного технологічного процесу;
- на одній виробничій лінії.

Партією неперероблених харчових продуктів може бути:

- одна поставка від одного постачальника однією транспортною одиницею;

партія, визначена постачальником (якщо поставка дозволяє ідентифікувати одну або декілька партій).

Слід враховувати, що невеликі за об'ємом партії неперероблених харчових продуктів, напівфабрикатів чи харчових продуктів потребують більше зусиль для їх ідентифікації. Проте, у випадку вилучення чи відкликання харчових продуктів у разі невідповідності вимогам безпечності, витрати будуть значно меншими.

Ідентифікувати та відстежити партії неперероблених харчових продуктів, інгредієнтів, матеріалів і предметів, що призначені для контакту з харчовими продуктами, які використані для виробництва відповідних партій готових харчових продуктів, можливо за допомогою внутрішньої простежуваності.

2. Частинами першою – третьою статті 4 Закону України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» (далі – Закон про інформацію) визначено, що харчові продукти, призначені для кінцевих споживачів або закладів громадського харчування, повинні супроводжуватися інформацією про харчові продукти відповідно до вимог цього Закону.

Інформація про харчовий продукт має бути точною, достовірною та зрозумілою для споживача.

Інформація про харчовий продукт не повинна вводити в оману, зокрема щодо: характеристик харчового продукту, у тому числі його категорії, характерних ознак, властивостей, складу, кількості, мінімального терміну придатності або дати «вжити до», країни походження або місця походження, способу виробництва (виготовлення);

приписування харчовому продукту непритаманних йому властивостей або наслідків споживання;

особливих характеристик харчового продукту, якщо аналогічні харчові продукти мають такі самі характеристики, зокрема шляхом підкреслення факту наявності або відсутності певних інгредієнтів та/або поживних речовин;

припущення за допомогою зовнішнього вигляду продукту, опису або графічних зображень про наявність у харчовому продукті певного компонента або інгредієнта, якщо насправді компонент або інгредієнт, який зазвичай присутній або використовується у даному харчовому продукті, замінено іншим компонентом або інгредієнтом.

Частиною першою статті 6 Закону про інформацію передбачено, що з урахуванням винятків, передбачених розділом III цього Закону для фасованих харчових продуктів, обов'язковою для надання є така інформація:

назва харчового продукту;

перелік інгредієнтів;

будь-які інгредієнти або допоміжні матеріали для переробки, які наведені у додатку № 1 до цього Закону або походять з речовин чи продуктів, наведених у додатку № 1 до цього Закону, які використовуються у виробництві або

приготуванні харчового продукту і залишаються присутніми у готовому продукті, навіть у зміненій формі;

кількість певних інгредієнтів або категорій інгредієнтів у випадках, передбачених цим Законом;

кількість харчового продукту в установлених одиницях вимірювання;

мінімальний термін придатності або дата «вжити до»;

будь-які особливі умови зберігання та/або умови використання (за потреби);

найменування та місцезнаходження оператора ринку, відповідального за інформацію про харчовий продукт, а для імпортованих харчових продуктів – найменування та місцезнаходження імпортера;

країна походження або місце походження – у випадках, передбачених статтею 20 цього Закону;

інструкції з використання – у разі якщо відсутність таких інструкцій ускладнює належне використання харчового продукту;

для напоїв із вмістом спирту етилового понад 1,2 відсотка об'ємних одиниць – фактичний вміст спирту у напої (крім продукції за кодом 2204 згідно з УКТ ЗЕД);

інформація про поживну цінність харчового продукту;

позначення, що ідентифікує партію (лот), до якої (якого) належить харчовий продукт.

3. Операторам ринку рекомендовано запровадити систему простежуваності, яка завдяки інформації, нанесеній на споживчу упаковку, забезпечує наступне:

1) простежуваність обігу всіх інших упаковок цієї ж партії;

2) ідентифікацію потужності, на якій виготовлено харчовий продукт;

3) ідентифікацію постачальника та неперероблених харчових продуктів і пакувальних матеріалів, що безпосередньо контактують з продуктом, для відповідної партії харчових продуктів;

4) отримання інформації щодо умов виробництва та перебігу технологічних процесів для запровадження корекцій та корегувальних дій у випадку відхилень та невідповідностей.

4. Крім інформації про споживчу упаковку оператор ринку може ввести в систему простежуваності інформацію про вантаж та транспортну упаковку (наприклад, палету, контейнер). При цьому рекомендується визначати харчові продукти в одній транспортній упаковці як одну партію харчових продуктів.

2. Інформація, необхідна для забезпечення простежуваності

1.3 метою забезпечення простежуваності за принципом «крок назад» рекомендується запровадити системи та процедури, що дають змогу систематизувати та обліковувати таку інформацію про кожну партію харчових продуктів, неперероблених харчових продуктів та/або напівфабрикатів, що надходять до потужності:

1) назва харчового продукту, непереробленого харчового продукту та/або напівфабриката;

2) дата отримання;

3) країна походження харчового продукту, непереробленого харчового продукту та/або напівфабриката (якщо це передбачено встановленими вимогами);

4) найменування та місцезнаходження потужності, з якої надійшов харчовий продукт, неперероблений харчовий продукт та/або напівфабрикат, а якщо така потужність знаходиться в Україні – також її реєстраційний (особистий) номер;

5) найменування та місцезнаходження оператора ринку, який постачає харчовий продукт, неперероблений харчовий продукт та/або напівфабрикат, якщо вони відрізняються від найменування та місцезнаходження потужності, з якої їх постачають;

6) інформація про перевізника (найменування та місцезнаходження) (за потреби);

7) обсяг (об'єм) або кількість (вага) партії отриманого харчового продукту, непереробленого харчового продукту та/або напівфабриката;

8) дата виготовлення та номер партії;

9) інформація щодо мінімального терміну придатності або дати «вжити до»;

10) інформація про результати лабораторних досліджень (випробувань), якщо такі проводилися;

11) інформація про документи, якими супроводжується харчовий продукт, неперероблений харчовий продукт та/або напівфабрикат (назва, дата видачі, номер тощо).

2.3 метою забезпечення простежуваності за принципом «крок вперед» рекомендується запровадити системи та процедури, що дають змогу систематизувати та обліковувати інформацію про кожну партію готових харчових продуктів, неперероблених харчових продуктів та/або напівфабрикатів, що вводяться в обіг:

1) назва харчового продукту, непереробленого харчового продукту та/або напівфабриката;

2) дата виготовлення;

3) номер партії (номером партії може бути дата виготовлення);

4) інформація про лінію, на якій виготовлено партію харчового продукту, непереробленого харчового продукту та/або напівфабриката;

5) країна походження непереробленого харчового продукту (якщо це передбачено встановленими вимогами);

6) обсяг (об'єм) або кількість (вага) партії харчового продукту, непереробленого харчового продукту та/або напівфабриката, що постачається до певного оператора ринку;

7) інформація щодо мінімального терміну придатності або дати «вжити до»;

8) найменування та місцезнаходження потужності, до якої постачається харчовий продукт, а якщо така потужність знаходиться в Україні – також її реєстраційний номер;

9) найменування та місцезнаходження оператора ринку, до якого постачається харчовий продукт, неперероблений харчовий продукт та/або напівфабрикат, якщо вони відрізняються від найменування та місцезнаходження потужності, до якої їх постачають;

10) технологічні параметри процесу виробництва;

11) інформація про результати лабораторних досліджень (випробувань), якщо такі проводилися;

12) інформація про неперероблені харчові продукти та/або напівфабрикати (найменування, номер партії, дата виготовлення тощо), що були використані у виробництві партії готового харчового продукту;

13) інформація про пакувальні матеріали (найменування, номер партії, дата виготовлення тощо), що були використані для пакування харчового продукту, непереробленого харчового продукту та/або напівфабриката.

3. З метою забезпечення простежуваності партій пакувальних матеріалів рекомендується запровадити системи та процедури, що дають змогу систематизувати та обліковувати таку інформацію:

- 1) назва пакувального матеріалу;
- 2) дата отримання;
- 3) найменування та місцезнаходження потужності, з якої надійшли пакувальні матеріали;
- 4) інформація про операторів ринку (найменування та місцезнаходження), що постачають пакувальні матеріали;
- 5) кількість отриманих пакувальних матеріалів;
- 6) дата виготовлення та номер партії;
- 7) інформація щодо мінімального терміну придатності або дати «вжити до»;
- 8) інформація про документи, якими супроводжуються пакувальні матеріали (назва, дата видачі, номер тощо).
- 9) інформація про партії готових харчових продуктів, для пакування яких було використано пакувальні матеріали.

4. Впровадження внутрішньої простежуваності надає операторам ринку змогу отримувати, систематизувати та зберігати, а також оперативно надавати на запит Держпродспоживслужби інформацію про те, з яких партій неперероблених харчових продуктів та/або напівфабрикатів виготовлена кожна партія готового харчового продукту, та які партії пакувальних матеріалів були використані для її пакування.

Тобто, впровадження внутрішньої простежуваності дозволить кожному оператору ринку в повній мірі виконати обов'язок щодо забезпечення простежуваності за принципами «крок назад» та «крок вперед».

Операторам ринку рекомендується впровадити внутрішню простежуваність відповідно до оцінки ризиків та беручи до уваги усі технологічні процеси виробництва, обробки, переробки та обігу, які вони здійснюють.

5. Впровадження внутрішньої простежуваності дозволяє систематизувати та обліковувати інформацію про те, як неперероблені харчові продукти, напівфабрикати та інгредієнти зберігаються, обробляються та використовуються у кожен період часу. З цією метою необхідно забезпечити:

1) ідентифікацію партій неперероблених харчових продуктів, напівфабрикатів, готових харчових продуктів;

2) ведення записів про:
час початку та закінчення виробництва партії;
технологічні параметри виробництва;
кількість харчового продукту у кожній партії;

3) облік партій пакувальних матеріалів, що контактують з харчовими продуктами.

IV. Особливості забезпечення простежуваності окремих видів харчових продуктів

1. Простежуваність паростків, пророщеного насіння або насіння, призначеного для вирощування паростків

Частиною шостою статті 22 Закону № 771 визначено, що у разі виробництва та/або обігу паростків, пророщеного насіння або насіння, призначеного для вирощування паростків (далі – паростки), оператори ринку, крім інформації, зазначеної в частині п'ятій цієї статті, додатково надають відомості про таксономічне найменування рослини. Насіння рослин з різними назвами ботанічного таксону, що змішано в одній упаковці і призначено для спільного пророщування, паростки з такого насіння також вважаються однією партією. Отже, оператори ринку, які здійснюють виробництво та/або обіг паростків, повинні забезпечити ведення та облік такої інформації:

назва та інші відомості, що дають змогу ідентифікувати паростки, включно з таксономічною назвою рослини;

обсяг (об'єм) або кількість (маса) паростків;

найменування та місцезнаходження потужності, з якої постачаються паростки, а якщо така потужність знаходиться в Україні – також її реєстраційний (особистий) номер;

найменування та місцезнаходження оператора ринку, який постачає паростки, якщо вони відрізняються від найменування та місцезнаходження потужності, з якої постачаються паростки;

найменування та місцезнаходження потужності, до якої постачаються паростки, а якщо така потужність знаходиться в Україні – також її реєстраційний номер;

найменування та місцезнаходження оператора ринку, до якого постачаються паростки, якщо вони відрізняються від найменування та місцезнаходження потужності, до якої постачаються паростки;

відомості, що дають змогу ідентифікувати партію (лот) паростків або партію вантажну (за необхідності);

дата відправлення партії (лота) паростків або партії вантажної.

2. Простежуваність водних біоресурсів та/або харчових продуктів, вироблених з водних біоресурсів, та/або об'єктів аквакультури

1. Усі партії водних біоресурсів та/або харчових продуктів, вироблених з водних біоресурсів, та/або об'єктів аквакультури мають бути простежуваними на всіх етапах виробництва, переробки та обігу, від вилову або збору до роздрібної торгівлі.

Водні біоресурси та/або харчові продукти, вироблені з водних біоресурсів, та/або об'єкти аквакультури, що розміщуються на ринку або можуть бути розміщені на ринку, мають бути належним чином марковані або позначені згідно з документацією чи супроводжуватися інформацією відповідно до вимог законодавства з метою забезпечення простежуваності кожної партії.

Партії водних біоресурсів та/або харчових продуктів, вироблених з водних біоресурсів, та/або об'єктів аквакультури можуть бути об'єднані або розділені після першого продажу лише за умови дотримання вимог щодо їх простежуваності до етапу вилову.

Оператор ринку, який вводить в обіг водні біоресурси та/або харчові продукти, вироблені з водних біоресурсів, та/або об'єкти аквакультури забезпечує, щоб інформація, зазначена в пунктах 2–4 цього розділу, була доступною для споживача на етапі роздрібного продажу.

2. Оператори ринку, які здійснюють операції з об'єктами промислового рибальства, під час здійснення транспортування, продажу, експортно-імпортних операцій, реекспорту повинні забезпечити наявність такої інформації про партії продукції промислового рибальства:

1) назва та відомості, що дають змогу ідентифікувати партію промислового рибальства;

2) відомості про риболовне судно, на якому здійснювалось добування (виллов) водних біоресурсів;

3) релевантний географічний район;

4) альфа-3 код ФАО для кожного виду водних біоресурсів (за наявності);

5) дата добування (вилову) або дата виробництва та мінімальний термін придатності водних біоресурсів та/або харчових продуктів, вироблених з них;

6) обсяг кожного виду водних біоресурсів в кілограмах, зазначений як маса нетто, або, у належних випадках, кількістю особин, або в одиницях кінцевої продукції;

7) назва, адреса першого продавця та ідентифікаційний номер рибоприймального пункта;

8) інша інформація, яка є обов'язковою згідно з положеннями Закону про інформацію.

3. Оператори ринку, які здійснюють операції з об'єктами аквакультури, під час здійснення транспортування, продажу, експортно-імпортних операцій, реекспорту повинні забезпечити наявність такої інформації про кожну партію аквакультури:

1) назва та відомості, що дають змогу ідентифікувати партію аквакультури;

2) назва виробничого структурного підрозділу суб'єкта аквакультури;

3) назва водного об'єкта (його частини), в тому числі технологічного пристрою для цілей аквакультури;

4) альфа-3 код ФАО для кожного виду водних біоресурсів (за наявності);

5) дата добування (вилову) або дата виробництва та мінімальний термін придатності;

6) обсяг кожного виду водних біоресурсів в кілограмах, зазначений як маса нетто, або, у належних випадках, кількістю особин, або в одиницях кінцевої продукції;

7) назва та адреса першого продавця;

8) інша інформація, яка є обов'язковою згідно з положеннями Закону про інформацію.

4. Транспортування простежуваних водних біоресурсів та/або продукції з них здійснюється шляхом формування вантажної партії від одного вантажовідправника на адресу одного або декількох вантажоодержувачів по одній або декількох спеціалізованих товаро-транспортних накладних (далі – ТТН-риба) та/або відповідно до іншого міжнародного транспортного документа, визначеного міжнародними договорами, стороною яких є Україна.

5. ТТН-риба повинна містити інформацію про:

1) дату і місце складання;

2) вантажовідправника: найменування юридичної особи, її місцезнаходження, ідентифікаційний код згідно з ЄДРПОУ, контактний телефон або прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності) фізичної особи – підприємця, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта), місцезнаходження;

3) вантажоодержувача: найменування юридичної особи, її місцезнаходження, ідентифікаційний код згідно з ЄДРПОУ, контактний телефон або прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності) фізичної особи – підприємця, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта), місцезнаходження;

4) перевізника: найменування юридичної особи, її місцезнаходження, ідентифікаційний код згідно з ЄДРПОУ, контактний телефон або прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності) фізичної особи – підприємця, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта), місцезнаходження;

5) ідентифікаційний номер партії промислового рибальства, партії водних біоресурсів, добутих (виловлених) за межами України, партії аквакультури;

6) мінімальний термін придатності з урахуванням вимог Закону про інформацію та іншого законодавства у сферах безпеки та окремих показників якості харчових продуктів, ветеринарної медицини;

7) альфа-3 код ФАО для кожного виду водних біоресурсів (за наявності);

8) обсяг кожного транспортованого виду водних біоресурсів в кілограмах у масі продукту, розподілених за типом товарної форми (розмірних характеристик та товарного виду), або, у відповідних випадках, кількістю особин;

9) транспортний засіб (марка, модель, тип, реєстраційний номер тощо);

10) пункти навантаження та розвантаження із зазначенням повної адреси, посади, прізвища та підписів відповідальних працівників вантажовідправника, вантажоодержувача, перевізника (водія або експедитора);

11) релевантний географічний район;

12) номер та дату укладання договору (договорів) купівлі-продажу та/або видаткової накладної, акта прийому-передачі вантажної партії;

13) вартість вантажної партії відповідно до договору купівлі-продажу партії;

14) країну походження.

3. Простежуваність харчових продуктів тваринного походження

Частиною п'ятою статті 22 Закону № 771 визначено, що оператори ринку, які здійснюють виробництво та/або обіг харчових продуктів тваринного походження, надають операторам ринку, до яких постачаються ці харчові продукти, а також на вимогу Держпродспоживслужби таку інформацію:

назва та інші відомості, що дають змогу ідентифікувати харчовий продукт;

обсяг (об'єм) або кількість (вага) харчового продукту;

найменування та місцезнаходження потужності, з якої постачається харчовий продукт, а якщо така потужність знаходиться в Україні - також її реєстраційний (особистий) номер;

найменування та місцезнаходження оператора ринку, який постачає харчовий продукт, якщо вони відрізняються від найменування та місцезнаходження потужності, з якої постачається харчовий продукт;

найменування та місцезнаходження потужності, до якої постачається харчовий продукт, а якщо така потужність знаходиться в Україні - також її реєстраційний номер;

найменування та місцезнаходження оператора ринку, потужності, до якої постачається харчовий продукт, якщо вони відрізняються від найменування та місцезнаходження потужності, до якої постачається харчовий продукт;

відомості, що дають змогу ідентифікувати партію (лот) харчового продукту або партію вантажну;

дата відправлення партії (лота) харчового продукту або партії вантажної.

4. Простежуваність свинини (свіжої, охолодженої та мороженої), баранини і козлятини (свіжої, охолодженої та мороженої), м'яса та їстівних субпродуктів свійської птиці

1. Оператори ринку, які здійснюють виробництво та/або реалізацію свинини (свіжої, охолодженої та мороженої), баранини і козлятини (свіжої, охолодженої та мороженої), м'яса та їстівних субпродуктів свійської птиці, повинні запровадити та використовувати систему ідентифікації і комплексну систему реєстрації.

2. Система ідентифікації та комплексна система реєстрації має забезпечити зв'язок між тушами, напівтушами, четвертинами, відрубками та шматками м'яса і твариною або групою тварин, від яких їх було отримано, на всіх етапах виробництва та реалізації м'яса та їстівних субпродуктів великої рогатої худоби. На етапі забою встановлення цього зв'язку є обов'язком оператора потужності, що є бійнею.

3. Маркування свинини (свіжої, охолодженої та мороженої), баранини і козлятини (свіжої, охолодженої та мороженої), м'яса та їстівних субпродуктів свійської птиці, що призначені для постачання кінцевим споживачам або закладам громадського харчування, має містити таку інформацію:

назва країни, в якій відбувалося вирощування тварин (зазначають у маркуванні як «Країна вирощування тварин: (назва країни)»);

назва країни, в якій відбувався забій тварин (зазначають у маркуванні як «Країна забою тварин: (назва країни)»);

номер партії, який ідентифікує м'ясо, що його постачають кінцевому споживачу або закладу громадського харчування.

4. Для свинини назву країни зазначають у маркуванні з урахуванням таких критеріїв:

якщо свиней забито у віці старше шести місяців, у полі «Країна вирощування тварин: (назва країни)» зазначають назву країни, в якій відбувався останній період їх вирощування тривалістю не менше чотирьох місяців;

якщо свиней, які мають живу масу не менше як 80 кг, забито у віці молодше шести місяців, у полі «Країна вирощування тварин: (назва країни)» зазначають назву країни, в якій відбувався період вирощування, після досягнення ними маси у 30 кг;

якщо свиней, які мають живу масу менше 80 кг, забито у віці молодше шести місяців, у полі «Країна вирощування тварин: (назва країни)» зазначають назву країни, в якій відбувався весь період їх вирощування.

5. Для баранини і козлятини назву країни зазначають у маркуванні з урахуванням таких критеріїв:

у полі «Країна вирощування тварин: (назва країни)» зазначають назву країни, в якій відбувався останній період вирощування овець або кіз тривалістю не менше шести місяців;

якщо овець або кіз забито у віці молодше шести місяців у полі «Країна вирощування тварин: (назва країни)» зазначають назву країни, в якій відбувався весь період їх вирощування.

6. Для м'яса та їстівних субпродуктів свійської птиці назву країни зазначають у маркуванні з урахуванням таких критеріїв:

у полі «Країна вирощування тварин: (назва країни)» зазначають назву країни, в якій відбувався останній період вирощування свійської птиці тривалістю не менше одного місяця;

якщо свійську птицю забито у віці молодше одного місяця, у полі «Країна вирощування тварин: (назва країни)» зазначають назву країни, в якій відбувався весь період вирощування тварин, після їх переведення на відгодівлю.

7. Якщо періоди вирощування свиней, овець, кіз, свійської птиці, зазначені у пунктах 4–6 цієї глави, не були витримані в жодній із країн, в яких відбувалося вирощування тварин, оператор ринку замість зазначення «Країна вирощування тварин: (назва країни)» має право вказати в маркуванні зазначення «Країни вирощування тварин: (перелік країн, в яких відбувалося вирощування тварин)».

На запит Держпродспоживслужби оператор ринку зобов'язаний надати докази того, що вирощування тварин відбувалося в зазначених у маркуванні країнах.

8. Якщо м'ясо, зазначене у пункті 1 цієї глави, було отримано від тварин, народжених, вирощених і забитих в одній країні, оператор ринку замість зазначень «Країна вирощування тварин: (назва країни)» і «Країна забою тварин: (назва

країни)» має право вказати в маркуванні зазначення «Країна походження тварин: (назва країни)».

На запит Держпродспоживслужби оператор ринку зобов'язаний надати докази того, що тварини народилися, були вирощені і забиті в одній країні.

9. Якщо в одній упаковці, що її постачають кінцевому споживачу або закладу громадського харчування, містяться декілька шматків м'яса від одного або різних видів тварин, які відповідають різним критеріям маркування, зазначеним у пунктах 3–8 цієї глави, маркування має містити таку інформацію:

назву країни або перелік країн для кожного виду тварин;

номер партії, який ідентифікує м'ясо, що його постачають кінцевому споживачу або закладу громадського харчування.

10. Маркування харчових продуктів, зазначених у пункті 1 цієї глави, що його ввозять в Україну з метою введення в обіг і для якого відсутня інформація, передбачена в пунктах 3–7 цієї глави, має містити зазначення «Країна вирощування тварин: не Україна» і «Країна забою тварин: (назва країни)».

11. Для зазначення країни походження або місця походження подрібненого (січеного) м'яса, м'ясної обрізі та ММО використовують такі зазначення:

1) «Країна походження: Україна», якщо подрібнене (січене) м'ясо, м'ясна обрізь або ММО, вироблені виключно із м'яса тварин, народжених, вирощених і забитих в Україні;

2) «Країна вирощування і забою тварин: Україна», якщо подрібнене (січене) м'ясо, м'ясна обрізь або ММО, вироблені виключно із м'яса тварин, вирощених і забитих в Україні;

3) «Країна вирощування і забою тварин: (назва країни)», якщо подрібнене (січене) м'ясо, м'ясна обрізь або ММО, вироблені виключно із м'яса, ввезеного в Україну;

4) «Країна вирощування тварин: (назва країни)» і «Країна забою тварин: Україна», якщо подрібнене (січене) м'ясо, м'ясна обрізь або ММО вироблені виключно із м'яса, отриманого від тварин, ввезених в Україну як забійні тварини і забитих в Україні;

5) «Країна вирощування і забою тварин: Україна та (назва країни)», якщо подрібнене (січене) м'ясо, м'ясна обрізь або ММО, вироблені з:

м'яса, отриманого від тварин, вирощених і забитих в Україні, та з м'яса, ввезеного в Україну;

м'яса, отриманого від тварин, ввезених і забитих в Україні.

12. Оператор ринку має право доповнити зазначення, що містяться в пунктах 3–11 цієї глави, у маркуванні харчових продуктів, вказаних у цій главі, додатковою інформацією про їх походження. Така додаткова інформація не може суперечити зазначенням, передбаченим пунктами 3–11 цієї глави.

5. Простежуваність м'яса великої рогатої худоби (свіжого, охолодженого та мороженого) та їстівних субпродуктів великої рогатої худоби (свіжих, охолоджених та морожених)

1. Оператори ринку, які здійснюють виробництво та/або реалізацію м'яса та їстівних субпродуктів великої рогатої худоби повинні запровадити та використовувати систему ідентифікації і комплексну систему реєстрації.

2. Система ідентифікації та комплексна система реєстрації має забезпечити зв'язок між тушами, напівтушами, четвертинами, відрубками та шматками м'яса і твариною або групою тварин, від яких їх було отримано, на всіх етапах виробництва та реалізації м'яса та їстівних субпродуктів великої рогатої худоби. На етапі забою встановлення цього зв'язку є обов'язком оператора потужності, що є бійнею.

3. Маркування м'яса та їстівних субпродуктів великої рогатої худоби має забезпечувати простежуваність туші, четвертини або шматків м'яса та окремої тварини або, якщо цього достатньо для забезпечення точності інформації на етикетці, групи тварин, від яких їх отримано.

4. Крім обов'язкової інформації про харчові продукти, передбаченої розділом III Закону про інформацію, маркування м'яса та їстівних субпродуктів великої рогатої худоби, має містити таку інформацію:

1) назва країни народження тварин. У цьому випадку маркування має містити зазначення: «Країна народження тварин: (назва країни)»;

2) назви всіх країн, в яких здійснювали відгодівлю тварин. У цьому випадку маркування має містити зазначення: «Країни відгодівлі тварин: (назви країн)»;

3) назва країни забою тварин. У цьому випадку маркування має містити зазначення: «Країна забою тварин: (назва країни)»;

4) номер або код для посилання, що забезпечує зв'язок між м'ясом і твариною або групою тварин, від яких було отримано м'ясо. Таким номером або кодом для

посилання може бути індивідуальний або груповий ідентифікаційний номер, що його присвоюють тварині (або їх групі), від якої було отримано м'ясо;

5) реєстраційний номер потужності, що є бійнею, на якій було забито тварину або групу тварин, і назва країни, в якій вона знаходиться. У цьому випадку маркування має містити зазначення: «Країна забою тварин: (назва країни) (реєстраційний номер бійні)»;

б) реєстраційний номер потужності з розбирання та обвалювання м'яса, на якій здійснювали операції з розбирання та обвалювання туші або партії туш, а також назву країни, в якій розташована така потужність. У цьому випадку маркування має містити зазначення: «Країна розбирання та обвалювання м'яса: (назва країни) (реєстраційний номер потужності з розбирання та обвалювання м'яса)».

Якщо м'ясо отримано від тварин, народжених, вирощених та забитих в одній країні, замість інформації, зазначеної в підпунктах 1–3 цього пункту, маркування має містити зазначення: «Країна походження тварини: (назва країни)».

5. Крім обов'язкової інформації про харчові продукти, передбаченої розділом III Закону про інформацію, маркування подрібненого (січеного) м'яса великої рогатої худоби має містити:

1) зазначення «Країна приготування: (назва країни)», якщо країна походження м'яса великої рогатої худоби та країна приготування подрібненого (січеного) м'яса великої рогатої худоби збігаються;

2) зазначення «Країна походження тварин: (назва країни)» і «Країна приготування: (назва країни)», якщо країна походження м'яса великої рогатої худоби відрізняється від країни приготування подрібненого (січеного) м'яса великої рогатої худоби;

3) назва країни забою тварин. У цьому випадку маркування має містити зазначення: «Країна забою тварин: (назва країни)».

6. Оператор ринку має право додатково вказувати в маркуванні подрібненого (січеного) м'яса великої рогатої худоби таку інформацію:

1) назва країни народження тварин. У цьому випадку маркування має містити зазначення: «Країна народження тварин: (назва країни)»;

2) назви всіх країн, в яких здійснювали відгодівлю тварин. У цьому випадку маркування має містити зазначення: «Країни відгодівлі тварин: (назви країн)»;

3) реєстраційний номер потужності, що є бійнею, на якій було забито тварину або групу тварин, і назва країни, в якій вона знаходиться. У цьому випадку маркування має містити зазначення: «Країна забою тварин: (назва країни) (реєстраційний номер бійні)»;

4) реєстраційний номер потужності з розбирання та обвалювання м'яса, на якій здійснювали операції з розбирання та обвалювання туші або партії туш, а також назву країни, в якій розташована така потужність. У цьому випадку маркування має містити зазначення: «Країна розбирання та обвалювання м'яса: (назва країни) (реєстраційний номер потужності з розбирання та обвалювання м'яса)»;

5) дата приготування подрібненого (січеного) м'яса.

7. Крім обов'язкової інформації про харчові продукти, передбаченої розділом III Закону про інформацію, маркування нарізаного фасованого м'яса та істівних субпродуктів великої рогатої худоби має містити таку інформацію:

1) назва країни народження тварин. У цьому випадку маркування має містити зазначення: «Країна народження тварин: (назва країни)»;

2) назви всіх країн, в яких здійснювали відгодівлю тварин. У цьому випадку маркування має містити зазначення: «Країни відгодівлі тварин: (назви країн)»;

3) назва країни забою тварин, після якої вказують реєстраційний номер бійні, на якій було забито тварин, або у відповідних випадках реєстраційні номери двох або трьох боєнь, на яких було забито тварин, що складають одну групу. У цьому випадку маркування має містити зазначення: «Країна забою групи тварин: (назва країни) (реєстраційні номери однієї, двох або трьох боєнь, на яких було забито тварин, що складають одну групу)»;

4) назва країни, в якій здійснювали розбирання туш тварин, після якої вказують реєстраційний номер потужності з розбирання або обвалювання м'яса, на якій здійснювали розбирання або обвалювання м'яса, або у відповідних випадках реєстраційні номери двох або трьох потужностей з розбирання або обвалювання м'яса, на яких здійснювали розбирання або обвалювання м'яса тварин, що складають одну групу. У цьому випадку маркування має містити зазначення: «Країна розбирання або обвалювання м'яса в партії: (назва країни, в якій здійснювали розбирання або обвалювання м'яса) (реєстраційні номери однієї, двох або трьох потужностей з розбирання або обвалювання м'яса, на яких здійснювали розбирання або обвалювання м'ясо тварин, що складають одну групу)».

8. Оператор ринку, який щодня виставляє на продаж нарізане нефасоване м'ясо різних видів, зобов'язаний вести записи, що містять таку інформацію:

- 1) дата виставлення на продаж;
- 2) реєстраційний номер бійні, на якій тварин було забито;
- 3) реєстраційний номер потужності з розбирання та обвалювання м'яса, на якій здійснювали розбирання туш забитих тварин.

Оператор ринку, який здійснює продаж нарізаного нефасованого м'яса, зобов'язаний надавати зазначену в цьому пункті інформацію кінцевим споживачам у відповідь на їх запит.

9. Крім обов'язкової інформації про харчові продукти, передбаченої розділом III Закону про інформацію, маркування м'ясної обрізі з м'яса великої рогатої худоби має містити таку інформацію:

1) назви країн народження та вирощування тварин, які входять до однієї групи тварин. У цьому випадку маркування має містити зазначення: «Країни народження та вирощування групи тварин: (назви країн, в яких тварини народилися та були вирощені)»;

2) назва країни забою тварин, від яких отримано м'ясну обрізь. У цьому випадку маркування має містити зазначення: «Країна забою: (назва країни забою тварин)»;

3) назва країни, в якій було вироблено м'ясну обрізь, після якої вказують реєстраційний номер потужності з розбирання або обвалювання м'яса, на якій було вироблено м'ясну обрізь. У цьому випадку маркування має містити зазначення: «Країна виробництва: (назва країни виробництва та реєстраційний номер потужності з розбирання або обвалювання м'яса, на якій здійснювали виробництво м'ясної обрізі)».

Якщо всі тварини у групі народилися, були вирощені та забиті в одній країні, оператор ринку, який виробляє м'ясну обрізь із м'яса великої рогатої худоби, має право вказувати в маркуванні зазначення: «Країна походження: (назва країни, в якій тварини народилися, були вирощені та забиті)».

6. Простежуваність оливкової олії

1. Для забезпечення простежуваності оливкової олії за принципами «крок назад» та «крок вперед» операторам ринку рекомендовано вести та обліковувати інформацію про кожну партію необробленої оливкової олії (virgin olive oil), що надходить до потужності, та про кожну партію оливкової олії екстра-класу (extra virgin olive oil), яка вводиться в обіг.

2. Крім обов'язкової інформації про харчові продукти, передбаченої розділом III Закону про інформацію, маркування необробленої оливкової олії та оливкової олії екстра-класу має містити найменування та місцезнаходження потужності, з якої походить така олія, а також її реєстраційний (особистий) номер.

3. Маркування необробленої оливкової олії і оливкової олії екстра-класу має містити позначення походження.

4. Позначення походження означає посилання на країну походження або місце походження, захищене позначення походження або захищене географічне зазначення.

Позначення походження, що посилається на країну походження має відповідати географічному регіону, в якому оливки було зібрано або в якому знаходиться екстракційний завод, на якому з цих оливок було виготовлено оливкову олію.

Якщо оливки було зібрано в іншій країні, ніж країна розташування екстракційного заводу, на якому з них було виготовлено оливкову олію, маркування має містити такі зазначення: «Необроблена оливкова олія, виготовлена в (назва країни) із оливок, зібраних в (назва країни)» або «Оливкова олія екстра-класу, виготовлена в (назва країни) із оливок, зібраних в (назва країни)».

Найменування торговельної марки, комерційне (фірмове) найменування, найменування оператора ринку не вважається позначенням походження оливкової олії.

5. У випадку сумішей оливкових олій маркування має містити таке зазначення: «Суміш оливкових олій, виготовлених в (назви країн)».

7. Простежуваність меду

1. Крім обов'язкової інформації про харчові продукти, передбаченої розділом III Закону про інформацію та частиною п'ятою статті 22 Закону № 771, оператори ринку, які здійснюють виробництво та/або обіг меду, надають операторам ринку, до яких постачається мед, а також на вимогу

Держпродспоживслужби, інформацію щодо країни походження або місця походження, в якому мед було зібрано, а саме: «Мед, зібраний в: (назва країни)».

2. Якщо мед походить із декількох країн, маркування має містити одне із цих зазначень:

«Суміш меду, зібраного в Україні та (назви інших країн)»;

«Суміш меду, зібраного в (назви країн, крім України)».

3. Якщо оператор ринку пакує мед у споживчу упаковку, то інформація щодо місць збору меду чи суміші меду повинна бути представлена на такій упаковці.

4. У випадку меду, який буде використаний виключно для приготування інших харчових продуктів (наприклад, при виробництві кондитерських виробів), рекомендовано зазначити на упаковці чи у супровідній інформації: «Призначений лише для приготування харчових продуктів».

5. Для виконання вимог до маркування меду та надання інформації, необхідної для забезпечення простежуваності, операторам ринку рекомендовано запровадити процедури обліку використання партій меду-сировини, а також забезпечити зв'язок між цими партіями та партіями готових харчових продуктів.

8. Простежуваність яєць

1. Оператори ринку, в управлінні яких перебувають потужності з виробництва яєць, повинні вести записи щодо способів утримання курей-несучок, які мають містити таку інформацію:

1) дата розміщення курей-несучок на потужності, їх вік (станом на дату розміщення) та кількість;

2) дата вибракування та кількість вибракуваних курей-несучок;

3) добовий обсяг виробництва яєць;

4) кількість та/або маса яєць, що їх продають або постачають в інший спосіб впродовж доби (інформація щодо обсягу продажів та поставок яєць підтверджується, серед іншого, рахунками-фактурами та накладними);

5) найменування / прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) та місцезнаходження / задеклароване/зареєстроване місце проживання (перебування) оператора ринку (покупця).

2. У разі використання у маркуванні яєць зазначення про спосіб годування курей-несучок, записи щодо кожного способу годування курей-несучок мають містити таку інформацію:

1) кількість та вид корму, що постачається або змішується на місці (на потужності);

2) дату поставки корму.

3. Якщо оператор ринку використовує різні способи утримання курей-несучок на одній і тій самій потужності з виробництва яєць, ведення записів, що містять інформацію, визначену пунктами 1, 2 цієї глави, має здійснюватися в розрізі кожного окремого пташника.

4. Оператори ринку, в управлінні яких перебувають потужності зі збору яєць, ведуть окремо за датою та за способом утримання курей-несучок записи, що повинні містити таку інформацію:

кількість зібраних яєць в розрізі кожного окремого виробника із зазначенням найменування / прізвища, власного імені, по батькові (за наявності) та місцезнаходження / задекларованого/зареєстрованого місця проживання (перебування) та коду виробника, а також дати або періоду знесення яєць;

кількість яєць, що постачаються до потужностей з пакування яєць, в розрізі кожного окремого виробника із зазначенням найменування / прізвища, власного імені, по батькові (за наявності) та місцезнаходження / задекларованого/зареєстрованого місця проживання (перебування) та реєстраційного номеру потужності з пакування яєць, а також дати або періоду знесення яєць.

Інформація щодо обсягу поставок яєць, зазначена в абзаці третьому цього пункту, підтверджується, серед іншого, рахунками-фактурами та накладними.

Оператори ринку, в управлінні яких перебувають потужності зі збору яєць, зобов'язані зберігати записи, визначені цим пунктом, протягом не менше 12 місяців з дати їх створення/отримання.

5. Оператори ринку, в управлінні яких перебувають потужності з пакування яєць, ведуть окремо за датою та за способом утримання курей-несучок записи, що повинні містити таку інформацію:

кількість отриманих яєць, не підданих сортуванню, в розрізі кожного окремого виробника із зазначенням найменування / прізвища, власного імені, по батькові (за наявності) та місцезнаходження / задекларованого/зареєстрованого місця проживання (перебування) та коду виробника, а також дати або періоду знесення яєць;

кількість яєць за їх класом та за категорією маси, що піддані сортуванню після надходження на потужність з пакування яєць;

кількість отриманих яєць, підданих сортуванню на інших потужностях з пакування яєць, включаючи інформацію щодо реєстраційних номерів зазначених потужностей з пакування яєць, та мінімальний термін придатності яєць;

кількість яєць, не підданих сортуванню, що постачаються на інші потужності з пакування яєць, в розрізі кожного окремого виробника із зазначенням реєстраційних номерів зазначених потужностей з пакування яєць, та дати або періоду знесення;

кількість та/або маса яєць, що постачаються, за класом та категорією маси, за датою пакування для яєць класу «В» або за мінімальним терміном придатності для яєць класу «А» та в розрізі кожного окремого покупця із зазначенням його найменування / прізвища, власного імені, по батькові (у разі наявності) та місцезнаходження / задекларованого/zareєстрованого місця проживання (перебування).

Оператори ринку, в управлінні яких перебувають потужності з пакування яєць, мають щотижня оновлювати інформацію про фізичні запаси яєць.

Оператори ринку, в управлінні яких перебувають потужності з пакування яєць, ведуть окремо записи щодо яєць класу «А» стосовно зазначення про спосіб годування курей-несучок. Ведення зазначених записів має здійснюватися відповідно до вимог абзаців першого сьомого цього пункту.

Інформація щодо обсягу поставок яєць, зазначена в абзацах першому шостому цього пункту, підтверджується, серед іншого, рахунками-фактурами та накладними.

Оператори ринку, в управлінні яких перебувають потужності з пакування яєць, зобов'язані зберігати записи, визначені цим пунктом, протягом не менше 12 місяців з дати їх створення/отримання.

9. Простежуваність молока та молочних продуктів

1. Додатково до інформації, зазначеної у частині п'ятій статті 22 Закону № 771, оператори ринку, які здійснюють виробництво та обіг сирого молока, забезпечують облік та ведення інформації про:

1) облік усіх тварин у господарстві (у електронній або паперовій формі), в тому числі щодо їх народження, ідентифікаційних номерів, усіх переміщень тварин між господарствами, а також про забій, утилізацію та падіж тварин;

2) корми, що виготовляються на потужності:

назва, дата виготовлення (номер партії), кількість виготовлених кормів;
інформація щодо терміну придатності;

інформація про результати лабораторних досліджень (випробувань) (за потреби);

інформація про параметри технологічного процесу виготовлення корму;

3) корми, що постачаються з інших потужностей:

назва, дата отримання;

найменування та місцезнаходження постачальника;

найменування та місцезнаходження перевізника (за потреби);

адреса потужності виготовлення;

кількість доставленого корму, дата виготовлення (номер партії);

інформація щодо терміну придатності корму;

інформація про результати лабораторних досліджень (випробувань) (за потреби);

інформація про результати вхідного контролю, супровідні документи від постачальника;

4) лікування тварин та використані ветеринарні препарати;

5) кількість виготовленого молока, результати лабораторних досліджень (випробувань), температурні режими охолодження та зберігання;

6) кількість непридатного та/або небезпечного молока, причини непридатності та/або небезпечності, інформацію про подальше поводження з ним;

7) час відправлення партій сирого молока з потужності.

2. Додатково до інформації, зазначеної у частині п'ятій статті 22 Закону № 771, операторам ринку, які здійснюють виробництво та обіг молока та молочних продуктів, рекомендується забезпечити облік та ведення інформації про:

1) транспортний засіб, яким доставлялася партія сирого молока;

2) партію сирого молока, що надійшло до потужності з виробництва/переробки (наприклад, ємність автомобіля чи окремі ємності/секції автомобіля);

3) час надходження партій сирого молока;

4) ємності, в яких накопичується сире молоко.

10. Простежуваність свіжих овочів та фруктів

1. На упаковці зі свіжими фруктами або овочами зазначається така інформація:

1) найменування та адреса потужності, з якої постачаються свіжі овочі та фрукти, а якщо така потужність знаходиться в Україні – також її реєстраційний номер;

2) найменування та місцезнаходження оператора ринку, який постачає свіжі овочі та фрукти, якщо вони відрізняються від найменування та місцезнаходження потужності, з якої постачаються свіжі овочі та фрукти;

3) назва та сорт продукту (якщо продукт не видно ззовні упаковки);

4) країна походження;

5) клас і розмір (відповідно до маркетингових стандартів).

2. Оператор ринку, який здійснює маркування свіжих овочів та фруктів, додатково може зазначати таку інформацію:

1) номер партії для відстеження або GGN, якщо він сертифікований Global G.A.P.;

2) офіційний контрольний знак, що замінює назву та адресу пакувальника.

11. Простежуваність ГМО, що використовується для виробництва харчових продуктів, ГМ-продукції як харчових продуктів

1. Оператор ринку, який вперше розміщує на ринку ГМО, що використовується для виробництва харчових продуктів, та/або ГМ-продукцію як харчовий продукт (далі – ГМО та/або ГМ-продукція), для цілей простежуваності складає у довільній формі декларацію про розміщення на ринку ГМО та/або ГМ-продукції (далі – декларація), в якій зазначаються:

1) відомості про особу, яка вперше розміщує на ринку ГМО та/або ГМ-продукцію;

2) інформація, що така продукція містить ГМО;

3) реєстраційний номер відповідного ГМО у Державному реєстрі ГМО.

2. Оператор ринку, який вперше розміщує на ринку ГМО та/або ГМ-продукцію, надає оператору ринку, який отримує таку продукцію, у письмовому вигляді копію декларації.

Оператори ринку, які отримують ГМО та/або ГМ-продукцію, повинні забезпечувати супроводження такої продукції копією декларації на наступному етапі її обігу.

3. Оператор ринку, який розміщує на ринку харчові продукти, вироблені з ГМО, забезпечує наявність та надання оператору, який отримує такі продукти, інформацію у письмовій формі про:

1) кожен інгредієнт харчових продуктів, який містить, складається або вироблений з ГМО;

2) корми, що містили, складались або були вироблені з ГМО, та які використовувались для годування тварин, з частин, окремих органів та/або тканин яких були виготовлені харчові продукти;

3) у випадку харчових продуктів, що мають один інгредієнт, вказівку на те, що продукт вироблено з ГМО.

4. Операторам ринку рекомендовано зберігати протягом п'яти років інформацію, зазначену у пунктах 1–3 цієї глави.

5. Вимоги пунктів 1–4 цієї глави не поширюються на продукцію, яка містить, складається або вироблена з ГМО, якщо частка ГМО у продукті, що складається з одного інгредієнта, або в будь-якому інгредієнті продукту, що складається з декількох інгредієнтів, не перевищує 0,9 відсотка, за умови що наявність ГМО є випадковою або технічно неминучою.

6. Якщо оператор ринку вводить в обіг розфасовані ГМО та/або ГМ-продукцію чи ГМ-продукцію як корм і застосовує системи ідентифікації, такі як нумерація партій для розфасованої продукції, інформація, зазначена у пунктах 1–3 цієї глави не є обов'язковою для зберігання за умови, що ця інформація та номер партії чітко позначені на упаковці і зберігаються протягом періоду, зазначеного у пункті 4 цієї глави.

12. Простежуваність харчових добавок

1. Якщо харчові добавки, не призначені для продажу кінцевому споживачу, реалізуються окремо або в суміші одна з одною та/або з іншими харчовими

інгредієнтами та/або з іншими речовинами, доданими до них, оператори ринку, які здійснюють виробництво та/або обіг харчових добавок, надають операторам ринку, до яких постачаються харчові добавки, а також на вимогу Держпродспоживслужби таку інформацію:

- 1) назву та реєстраційний номер харчової добавки;
- 2) за необхідності, особливі умови зберігання та/або використання;
- 3) маркування, що ідентифікує партію;
- 4) інструкцію про застосування, якщо її відсутність унеможливило належне використання харчової добавки;
- 5) найменування та місцезнаходження потужності, з якої постачається харчова добавка, а якщо така потужність знаходиться в Україні – також її реєстраційний (особистий) номер;
- 6) найменування та місцезнаходження оператора ринку, який постачає харчову добавку, якщо вони відрізняються від найменування та місцезнаходження потужності, з якої постачається харчовий продукт;
- 7) найменування та місцезнаходження потужності, до якої постачається харчова добавка, а якщо така потужність знаходиться в Україні – також її реєстраційний номер;
- 8) найменування та місцезнаходження оператора ринку, до якого постачається харчова добавка, якщо вони відрізняються від найменування та місцезнаходження потужності, до якої постачається харчовий продукт;
- 9) зазначення максимальної кількості кожного компонента або групи компонентів, що підлягають кількісному обмеженню в харчовій добавці;
- 10) якщо однакове обмеження кількості застосовується до групи компонентів, що використовуються окремо або в комбінації, комбінований відсотковий вміст може бути наведений у вигляді однієї цифри;
- 11) кількість (маса нетто);
- 12) дата виготовлення та мінімальний термін придатності або дата «вжити до».

2. Якщо харчові добавки продаються змішаними між собою та/або з іншими харчовими інгредієнтами оператор ринку надає перелік усіх інгредієнтів у порядку зменшення їх відсоткового вмісту за масою від загальної кількості.

3. Якщо до харчових добавок додаються речовини (включаючи харчові добавки або інші харчові інгредієнти) для полегшення їх зберігання, продажу, стандартизації, розведення або розчинення, оператор ринку надає перелік усіх таких речовин у порядку зменшення їх відсоткового вмісту за масою від загального обсягу.

4. Інформація, що зазначена у підпунктах 4–9 пункту 1, пунктах 2 та 3 цієї глави, може міститися лише в документах, що стосуються вантажу, які мають бути надані перед або разом з поставкою, за умови, що на основному полі видимості частині упаковки або контейнера відповідного продукту міститься вказівка «не для роздрібною торгівлі».

5. Якщо харчові добавки постачаються в цистернах вся інформація може міститися лише в супровідних документах, які надаються разом з вантажем.

13. Простежуваність харчових ароматизаторів

1. Маркування харчових ароматизаторів, не призначених для реалізації кінцевому споживачу, повинно відповідати вимогам частини восьмої статті 5, частини третьої статті 8 Закону про інформацію та містити інформацію, наведену в пунктах 2 та 4 цієї глави.

2. Харчові ароматизатори, не призначені для реалізації кінцевому споживачу, що реалізуються окремо або в суміші один з одним та/або з іншими інгредієнтами, повинні містити на упаковках або контейнерах таку інформацію:

1) назву харчового ароматизатора із зазначенням слова «ароматизатор(и)» або опис та специфічну назву харчового ароматизатора;

2) слова «для харчових продуктів» або «обмежене використання в харчових продуктах» та опис цільового використання харчового продукту;

3) особливі умови зберігання та/або використання (у разі необхідності);

4) позначення, що ідентифікує партію або лот;

5) перелік категорій харчових ароматизаторів та назви кожної з інших речовин, а також, у разі наявності, індекс відповідно до Європейської цифрової системи (E), у порядку зменшення їх маси;

6) найменування та місцезнаходження оператора ринку, що є виробником або здійснює пакування, та/або реалізацію;

7) максимальна кількість кожного інгредієнту або групи інгредієнтів, які підлягають кількісному обмеженню в харчових продуктах, та/або відповідна інформація, що дозволяє покупцеві дотримуватись вимог щодо їх кількісних обмежень в харчовому продукті;

8) номінальна кількість (нетто) харчового ароматизатора;

9) мінімальний термін придатності або дата «вжити до»;

10) харчові продукти або речовини, зазначені у додатку 1 до Закону про інформацію, у разі їх наявності у складі харчового ароматизатора.

3. Інформація, передбачена в підпунктах 5 та 8 пункту 2 цієї глави, може зазначатися у документах, що супроводжують партію, та повинна бути надана під час або до моменту її доставки, за умови, що на видимій частині упаковки чи тари нанесено зазначення «не для роздрібної торгівлі».

У випадках, коли харчові ароматизатори поставляються в цистернах, інформація може зазначатися в документах, що супроводжують партію та надаються під час їх доставки.

4. Відповідно до вимог частини шостої статті 12 Закону про інформацію слово «натуральний» у позначенні ароматизатора в переліку інгредієнтів харчового продукту використовується з урахуванням таких вимог:

1) слово «натуральний» може використовуватися для позначення ароматизаторів, ароматичний компонент яких містить виключно натуральні ароматичні препарати та/або натуральні ароматичні речовини;

2) слова «натуральна(і) ароматична(і) речовина(и)» можуть використовуватися для позначення ароматизаторів, ароматичний компонент яких містить виключно натуральну(і) ароматичну(і) речовину(и);

3) слово «натуральний» може використовуватися разом із зазначенням харчового продукту, категорії харчових продуктів або вихідного матеріалу рослинного або тваринного походження, з яких виділений ароматизатор, лише за

умови, що його ароматичний компонент був виділений повністю або не менш як на 95 відсотків у масовому співвідношенні (за масою) із зазначеного вихідного матеріалу. У такому разі ароматизатор позначається словами «натуральний ароматизатор (назва харчового(их) продукту(ів), категорії харчового продукту або джерела, з яких виділений цей ароматизатор)»;

4) слова «натуральний ароматизатор (назва харчового(их) продукту(ів), категорії харчового продукту або джерела, з яких виділений цей ароматизатор) разом з іншими натуральними ароматизаторами» можуть використовуватися лише за умови, що ароматичний компонент був частково виділений із зазначеного вихідного матеріалу та його аромат легко розпізнати;

5) слова «натуральний ароматизатор» можуть використовуватися без назви харчового(их) продукту(ів), категорії харчового продукту або джерела, з яких виділений цей ароматизатор, лише за умови, що його ароматичний компонент був виділений з декількох вихідних матеріалів, а посилання на вихідні матеріали не відображає їх аромату або смаку.

5. Хінін та/або кофеїн, що використовуються як ароматизатори у виробництві чи приготуванні харчових продуктів, мають зазначатися у переліку інгредієнтів одразу після слова «ароматизатор(и)».

6. Харчові ароматизатори, призначені для кінцевого споживача, що продаються окремо або у суміші один з одним та/або з іншими харчовими інгредієнтами, та/або до яких додано інші речовини, можуть бути введені в обіг лише у випадку, якщо їх упаковка містить інформацію «для харчових продуктів» або «обмежене використання в харчових продуктах», або опис їх цільового використання в харчових продуктах та інше маркування відповідно до вимог Закону про інформацію. Зазначена інформація має бути чіткою і розбірливою та, за потреби, нанесеною у спосіб, що унеможлиблює її видалення.

V. Практичні аспекти впровадження простежуваності

1. Основою ефективного впровадження простежуваності є:

1) визначення партій неперероблених харчових продуктів, напівфабрикатів, готових харчових продуктів, відходів та пакувальних матеріалів;

2) забезпечення позначення/маркування усіх упаковок, контейнерів, палет, ємностей тощо у спосіб, який дозволяє забезпечити простежуваність;

3) ведення та облік інформації про кожну партію харчових продуктів, неперероблених харчових продуктів та/або напівфабрикатів, пакувальних матеріалів, що надходять до потужності та/або вводяться в обіг.

2. Для впровадження ефективної системи та процедур, що дають змогу систематизувати інформацію про операторів ринку, що постачають та яким постачаються харчові продукти, тварини, призначені для виробництва харчових продуктів, або речовини, що призначені для включення або очікується, що вони будуть включені до харчових продуктів, рекомендовано провести аналіз вже впровадженої на потужності документації і перевірити її на предмет повноти інформації стосовно простежуваності. За можливості слід уникати створення нових документів і надавати перевагу вдосконаленню вже існуючих.

3. Рекомендовано такі методи ведення комбінованих записів:

1) впровадження чи, за потреби, оновлення документації: складський облік, змінні звіти, записи про перебіг процесів, результати лабораторних досліджень (випробувань) та інших вимірювань, супровідні документи, інформація на транспортних упаковках (картки простежуваності), маркування на споживчій упаковці;

2) картки простежуваності можна замінити на систему штрих-кодування;

3) використання спеціалізованого програмного забезпечення.

4. Під час впровадження внутрішньої простежуваності особливу увагу оператору ринку слід звернути на облік використання партій харчових продуктів і пакувальних матеріалів, які контактують з харчовими продуктами, беручи до уваги фіксування переходу між партіями на кожному з етапів виробництва:

використання неперероблених харчових продуктів;

виготовлення та використання напівфабрикатів;

виробництва та маркування готових харчових продуктів;

використання пакувальних матеріалів, які контактують з харчовими продуктами.

5. При використанні на потужності великих накопичувальних ємностей рекомендується, за можливості, такі ємності використовувати циклічно – заповнювати їх і використовувати до повного спорожнення. Зазначене допоможе встановити кращий зв'язок між партіями неперероблених харчових продуктів та готових харчових продуктів і уникнути перехресного забруднення.

6. Верифікацію (перевірку) системи простежуваності на предмет її ефективності слід проводити не рідше одного разу на рік.

7. Верифікацію системи простежуваності рекомендовано проводити частіше в таких випадках:

- виявлення невідповідностей у роботі системи простежуваності;
- зміни у законодавстві;
- зміни асортименту харчових продуктів;
- зміни у технологічних процесах;
- зміни у допоміжних процесах;
- використання нового обладнання;
- використання нових допоміжних матеріалів для переробки харчових продуктів, предметів та матеріалів, що контактують з харчовими продуктами;
- в інших випадках на підставі оцінки ризиків.

8. Для підвищення ефективності простежуваності оператори ринку можуть застосовувати її тестування та перегляд (в обох напрямках – від готових продуктів до неперероблених або частково перероблених продуктів і навпаки) з метою перевірки виконання поставлених завдань.

В межах тестування простежуваності, а також в процесі перевірки ефективності процедур вилучення та/або відкликання, рекомендується проводити тестування усіх видів простежуваності, як внутрішньої, та і простежуваності за принципами «крок назад» і «крок вперед».

Тестування має враховувати масовий баланс між вхідними та виготовленими продуктами. Перегляд простежуваності має сприяти запровадженню дій з покращення роботи системи.

У першу чергу тестування простежуваності проводять для харчових продуктів, у яких найбільші об'єми виробництва, а також для тих, які мають велику кількість найменувань неперероблених, частково перероблених або перероблених харчових продуктів, інгредієнтів чи складний технологічний процес.
